

Ústav autorského práva, práv průmyslových a práva soutěžního PRÁVNICKÉ FAKULTY UNIVERZITY KARLOVY V PRAZE

116 40 Praha 1, nám. Curieových 7, telefon (+420) 221 005 111

Institute of Copyright, Industrial
Property Rights and Competition Law
of the Law Faculty
of Charles University

Institut für Urheberrecht,
gewerbliche Schutzrechte
und Wettbewerbsrecht
der Karls-Universität

POSUDEK ŠKOLITELE

na disertační práci

Právní ochrana uměleckého výkonu

Doktorand: Mgr. Mgr. Rudolf Leška, LL.M.

Školitel: Prof. JUDr. Dr. iur. h. c. Jan Kříž, CSc.

1. Pro svou disertační práci si doktorand vybral aktuální a proměňující se obor práv k uměleckým výkonům (doktorand používá pojem „právo umělecko-interpretační“). Téma práce dává prostor pro tvůrčí vědecké uchopení i pro rozbor aktuálních aplikačních problémů z praxe. Konstatuji, že práce je nadstandardní, na příslušné obsahové úrovni, zpracovává množství pramenů (včetně mezinárodních a evropských), pracuje s veškerou českou literaturou k tématu i se zásadními zahraničními monografiemi. Rozsah práce a široké úvahy nad některými instituty přinášejí jejich lepší pochopení a mají zásadní význam pro aplikační praxi.
2. Autorem zvolené členění odpovídá práci, její metodika a systematika je vhodná a logicky členěná. Práce je na vysoké vědecké úrovni, používá metody historické, analytické i komparativní (srovnání se zahraniční úpravou i s obdobnými instituty). Autor řádně pracuje s literaturou i poznámkovým aparátem, rozsah pramenů odpovídá vědecké povaze práce.
3. Práce se zabývá širokými souvislostmi právní ochrany uměleckého výkonu, přitažlivě podává výklad právních dějin, popisuje vývoj směřující k právní ochraně uměleckého výkonu od nejstarších dob i historickou českou literaturu k tématu. Ochranu uměleckého výkonu uvádí do souvislostí s jinými právními instituty (ochrana osobnosti, autorské právo, vlastnické právo) a podrobně se věnuje právnímu vymezení uměleckého výkonu a jeho hranic (vítám úvahy týkající se chápání divadelní režie jako autorského díla). V prakticky zaměřené druhé části práce podává autor systematický výklad práva de lege lata a usiluje též o vyložení složitějších otázek týkajících se tématu (otázka uměleckého výkonu na objednávku, problém společného zástupce výkonných umělců apod.).

4. Za přínosy práce považuji poukázání na některé zapomínané starší práce české právní vědy, zajímavé je zejména dílo Karla Kadlece a Františka Ladislava Riegra, zasazení problematiky do širšího rámce s přesahem do estetiky, teorie divadla (zde se projevuje autorovo divadelně-vědní školení), dějin umění (zde poznámky mj. k Platónově a Aristotelově chápání uměleckého výkonu, rozlišování mezi různými druhy uměleckých výkonů a chápání umění jako zvláštní hodnoty, poznámky na vrub antické literatury – Martiala či Iuvenala) i dějin techniky (vývoj záznamové techniky a její vliv na konstituování právní ochrany uměleckého výkonu). Poněkud letmé je shrnutí dalšího vývoje uvažování o uměleckém výkonu, když podrobněji se pak autor věnuje opět době od konce 19. století, kdy ochrana uměleckého výkonu již nabývá konkrétnějších obrysů nejenom v pracích filozofických, ale i právních a následně i v judikatuře a legislativě evropských zemí.
5. Oceňuji, že autor usiluje o definici právního pojmu uměleckého výkonu jednak nalézáním jeho charakteristických znaků, jednak negativním vymezením vůči jeho „legislativnímu okolí“ jak v rámci autorského práva, tak v rámci jeho vztahů k dalším právním odvětvím. Přitom nejednou předkládá i závěry, které mohou být vnímány jako kontroverzní – podle autora například nelze pod ochranu čl. 34 odst. 1 Listiny zahrnovat i umělecké výkony, ale pouze tvůrčí kreace, za které autor považuje pouze autorská díla, což je názor, který nynější stav doktríny odmítá. Pro své závěry nicméně nachází argumenty, o nichž je možné vést diskusi.
6. Co se týče smluvního práva, autor přichází s polemickou tezí, do jaké míry lze na umělecký výkon vlastně aplikovat ustanovení smlouvy o dílo, když umělec z povahy věci – jak uvádí autor – nic nového nevytváří, ale pouze provádí cosi, co v těžce chvíli zaniká. Obdobně analyticky si autor všímá problematiky uměleckých výkonů provedených ke splnění pracovněprávních povinností a s tím souvisejících otázek, a to s praktickým pohledem na věc s upozorněním na konkrétní problémy právní úpravy (například otázka intertemporálních ustanovení novely zavádějící režim tzv. zaměstnaneckých uměleckých výkonů).
7. V odborné literatuře ojedinelá je pozornost jakou autor věnuje výkonům artistů, které jsou na základě právní fikce považovány za umělecké výkony, ačkoli neprovádějí umělecké dílo. Autor užitečně hledá hranice a pojmové znaky artistického výkonu mj. srovnáváním české úpravy s jejím inspiračním zdrojem v Římské úmluvě.
8. V rozsáhlém textu nezůstávají stranou ani další specifika práva k uměleckému výkonu, jako jsou specifika kolektivně provedených výkonů, unijní a mezinárodní

úprava práv k výkonům, ochrana uměleckých výkonů cizích státních příslušníků, osobnostní práva umělců apod. Nedostalo se bohužel na kolektivní správu práv k uměleckým výkonům, která se také vyznačuje mnoha zvláštnostmi proti kolektivní správě práv autorských, nicméně lze předpokládat, že rozsah práce by tím významně narostl a autor sám na tento deficit upozorňuje.

9. Teze a argumenty, které Mgr. Leška ve své práci přináší, považuji za přínosné pro obor a za dobrý podklad pro další diskusi o nich.
10. S ohledem na uvedené splňuje práce Mgr. Lešky z hlediska obsahového i formálního požadavky kladené na práce tohoto druhu, autor prokázal schopnost samostatní vědecké tvůrčí práce ve svém oboru a jeho práce je způsobilá k obhajobě.

V Praze dne 16. listopadu 2016

Prof. JUDr. Dr. iur. h. c. Jan Kříž, CSc.